

TISKOVÁ ZPRÁVA

Památky děkují! Cena veřejnosti putuje do Poličky.

Pardubice, 3. října 2019

V prvních říjnových dnech již tradičně oceňuje Národní památkový ústav příklady dobré praxe. Ceny s názvem Patrimonium pro futuro byly v letošním roce uděleny 2. října na severočeském zámku Lemberk. Vůbec poprvé míří jedna z nich do Pardubického kraje.

Vybírání vítězů v jednotlivých kategoriích (obnova památky, restaurování; objev, nález roku; prezentace hodnot; záchrana památky) je vyhrazeno odborné porotě. Prostřednictvím internetového hlasování však může veřejnost podpořit svého favorita, který získá cenu *Památky děkují*. Největší počet hlasů v letošním roce obdržel **Mariánský morový sloup v Poličce**. Za restaurování této významné kulturní památky byli nominováni restaurátoři **Mgr. BcA. Petr Gläser** a **BcA. Renata Poláková Tauchmanová**, starosta města Poličky **Jaroslav Martinů** a vedoucí odboru územního plánování, rozvoje a životního prostředí MěÚ Polička **Ing. Marta Mastná**, která křišťálovou plaketu za město Polička převzala.

Představitelé obce byli na ocenění navrženi za příkladný přístup k restaurování, jmenování odborné komise a iniciování celkového interdisciplinárního restaurátorského průzkumu, restaurátoři pak za nadstandartní přístup, precizně a profesionálně odvedenou restaurátorskou práci.

Na ocenění byl mariánský sloup navržen ze strany NPÚ, ÚOP v Pardubicích. „*Ocenění veřejnosti je z našeho pohledu velice cenné také proto, že dokládá kladný vztah místních obyvatel k jejich kulturnímu dědictví. Fakt, že veřejnosti na vlastním kulturním dědictví záleží, je prvním předpokladem k tomu, aby se kulturní památky dařilo chránit.*“ Uvedla tisková mluvčí NPÚ, ÚOP v Pardubicích Jana Řehouňková.

A jaký je příběh samotného sloupu?

Radní královského věnného města Poličky nechali na poličském náměstí postavit mariánský sloup jako dík Panně Marii a svatým patronům za ochranu před velkým morem, který ochromil v roce 1713 české království, ale městu se zázračně vyhnul. Sloup trojbokého půdorysu na náměstí postavil v letech 1727–1731 přední český sochař Jiří František Pacák se svojí dílnou, kde vedle českých patronů sv. Václava, sv. Víta, manžela Panny Marie sv. Josefa a rodičů Panny Marie sv. Anny a sv. Jáchyma, osadil i morové světce sv. Šebestiána, sv. Rocha, sv. Karla Boromejského a ochránce před požáry sv. Floriána. Na třech stranách pilíře, který je završen sochou Panny Marie – Immaculata, vysekal J. F. Pacák figurální reliéfy vztahující se k matce Boží – Zvěstování, Nanebevzetí, Korunování. Obyvatelé města včetně jeho představitelů byli hrdí na tento počín, a proto nechali u rytce Michaela Jindřicha Rentze,

kteřý působil i na Kuksu, vyrýt a vytisknout velkou a menší mědirytinu s tímto mariánským sloupem. Nádheru sloupu v dobš jeho vzniku vystihuje vyjádření Michaela Jindřicha Rentzel, že: "*poličskému sloupu se nemůže žádný vyrovnat, a to včetně trojičního sloupu od M. B. Brauna v Teplicích*".

Použitý kámen na sochařskou výzdobu a na vlastní pilíř, kde jde spíše o opuku, ztrácel od doby postavení statue své vlastnosti, k čemuž výrazně přispěly i v dobré víře používané prostředky, postupy a materiály v průběhu minulých oprav, které kameni spíše uškodily.

Kolektiv restaurátorů přistupoval k zásahu komplexně, nebyly opomenuty žádné odborné postupy ovlivňující restaurování, plně akceptoval výsledky restaurátorského průzkumu a používal v současné době všechny dostupné metody a prostředky vhodné k restaurování. Restaurátorské zásahy restaurátoři konzultovali s odbornou komisí na pravidelných kontrolních dnech, kdy se projednávaly a schvalovaly takové postupy, které nepoškozovaly a nezhoršovaly současný stav statue v Poličce. Výsledkem je vysoká úroveň provedeného restaurování mariánského sloupu v Poličce.

Město Polička jako vlastník projevil velkou iniciativu nejen jmenováním odborné komise a jejího vedení, při sháněním finančních prostředků (restaurování bylo placeno z prostředků MK ČR – Program regenerace MPR a MPZ, ale i z peněz KÚ Pardubického kraje a z prostředků města), ale i při propagaci probíhajícího zásahu. V průběhu restaurátorského průzkumu i při restaurování proběhlo několik přednášek a besed pro veřejnost za účasti restaurátorů a odborných pracovníků organizace státní památkové péče, o probíhajícím zásahu byla informována i média. Některým radním a zastupitelům města byl při obnově sloupu přímo na lešení prezentován postup a vysvětlena problematika restaurování.

Restaurátorský průzkum a restaurování mariánského sloupu, bylo od samého počátku pojato jako modelový příklad restaurování takto hodnotných a významných památek. Úkolem bylo rovněž výrazně zpomalit další poškozování sloupu a jeho výzdoby, protože kámen za dobu svého vystavení na poličském náměstí je bohužel místy na hraně životnosti (kopie soch čtyř světců). To se bezesbytku podařilo, ale v průběhu času bude nutné s největší pravděpodobností přistoupit k dalším náhradám originálů, aby nedošlo k úplnému zániku ikonograficky mimořádně propracovaného a jedinečně sochařsky a architektonicky ztvárněného mariánského sloupu v Poličce.

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Pardubicích je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Pardubickém kraji poslání odborné instituce památkové péče dané zejména zákonem o státní památkové péči, tzn. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Mimo to zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky, podílí se na jejich evidenci, spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií i dalších odborných podkladů ke kulturním památkám a provozuje veřejně přístupnou, odbornou knihovnu. Odborníci z řad zaměstnanců ústavu se rovněž účastní odborných konferencí, seminářů a kolokvií, participují na přednáškách, komentovaných prohlídkách, programech pro školní kolektivy a dalších aktivitách určených pro veřejnost. Další informace najdete na www.npu.cz, respektive <http://www.npu.cz/uop-pa/>, případně na Facebooku (Pardubičtí památkáři aneb novinky nejen z Příhrádku)

Kontakt:

Mgr. Jana Řehouňková, tisková mluvčí NPÚ, ÚOP v Pardubicích, rehounkova.jana@npu.cz,
724 663 648